

Külmmand inimese liikmed, — käed, jalad, nina, kõrvad ja muud liikmed on väga aprad ja vöiwad ölpasaste katki minna, separaasi peab teda väga tasa ja ettevaatlikult kandma; parem on ta riided katki leigata kui mahakiskuda.

Teda peab jahtunud tappa viima, aga mitte künagi soja tappa.

Aga kõige parem on ta seljast riided ära võtta, teda kaelani wanni ehk suurte toobrisse külma wee sisse panna, kättega teda õeruda ja jäe ära võtta, mis ta nahal peale välja tuleb. Kui pole mitte wet, siis peab teda lumega ehk külma wee sees märjaks tehtud linaga kinni katma. Mittu kord on juhtunud, et inimesed, keda on leitud tee peal külmaast surnud olewad, tulid jälle elusse, kui neid koguniste sügavate lume angede sisse maeti, et külm nende juure ei pääsnud.

Kui ihu alkab ära sulama ja nõrgaks minema, siis peab teda püidma ingama panna.

Ingama vöib seda viisi panna: surnut pannakse kummuli maha ja midagi asja ta pea otsa alla, et ta suu ja nina vöiks lahti olla; pärast seda peab tasa tema

selga waotama, tasa külje peale pöörma ja silmapilk jälle kummuli lastma. Nenda peab teda ligi viissteistkümmend korda minutis ümber pöörma. Kui veel ei aita, siis vöib ka ta rindu löetsuga ehk suuga ühe toru läbi öhku sisse aiada. Selle juures peab ta nina ja nattuke ta kurku kõrvalt kinni pidama, et öhk mitte ninast välja ei tuleks ehk mitte sügi kõrisse ei läheks. Kui on juba natuke öhku sisse aetud, siis peab rindu mölemilt poolt waotama ja kõhtu alt üles poole õeruma, et öhk jalle välja tuleks.

Kui ihu alkab sojaks saama ja inimene ingama, siis aga vöib teda kuiwaks pühkida ja woodi panna.

Sel ajal, kui püütakse surnud ingama panna, vöib ka kord korralt tema nina alla aisevad piritust panna ehk sinepi piritust, ehk katki õerutud rõigast.

Kui aige vöib juba midagi turgust alla lasta, siis vöib tale kõige esite külma wet juu anda, aga viimati, kui juba weri käima alkab, vöib tale ka teisi kergid sojaks tegewid joogi asju anda, ni kui teewest viinaga ja muid nisugusid. Enne seda on ka aigale külma wet soos-